

Samenvatting geur onderbouwing locatie 'Tussenhof'

Ten noordwesten van de locatie 'Tussenhof' ligt het bedrijf Eska. Eska produceert hier al meer dan een eeuw massiefkarton. Tijdens het productieproces kan geur vrijkomen. Eska heeft een milieuvergunning uit 2002 en hierbij zijn in 2009 met een aparte beschikking voorschriften opgenomen die betrekking hebben op maximaal te verspreiden geur en het voorkomen van geurhinder. Uit deze stukken blijkt dat de geurcontour van Eska over een deel van de locatie 'Tussenhof' ligt. In het bestemmingsplan is onderbouwd dat binnen de geurcontour die over het plangebied ligt sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

De locatie 'Tussenhof' ligt niet direct naast het terrein van Eska. Tussen de locatie 'Tussenhof' en Eska liggen ook andere bestaande woongebieden. Dat er in deze dichterbij gelegen bestaande woongebieden ook sprake is van een acceptabel geurhinderniveau, lijkt te worden bevestigd door het feit dat er de laatste tien jaar heel weinig klachten over geurhinder zijn binnen gekomen bij de provincie Groningen en de Omgevingsdienst Groningen.

Om vast te stellen of de feitelijke geursituatie tussen 2009 en nu is gewijzigd, heeft Eska in oktober 2018 een zogenaamde indicatieve snuffelmeting laten uitvoeren. Het resultaat komt vrijwel exact overeen met de geurcontouren die zijn vastgesteld in 2009. Daarmee laat Eska de afgelopen circa 10 jaren een stabiel beeld zien met betrekking tot de geuremissie. Eska heeft tot slot een zorgplicht (voortkomend uit de beschikking van 2009) die er voor zorgt dat de situatie niet verslechtert.

Eska heeft een lang verleden in de gemeente en doet er alles aan om die binding met Hoogezand te behouden. In het proces tot het verkrijgen van inzicht in de geursituatie heeft Eska ook in samenspraak met de Gemeente, Provincie en ODG goed samengewerkt. Mede gezien de historisch gegroeide situatie en het (ontbreken van een) klachtenpatroon van de afgelopen jaren, kan geconcludeerd worden dat er ter plaatse van de woonwijken ten zuiden van het spoor en dus ook ter plaatse van de verder weg gelegen locatie 'Tussenhof' al gedurende meer dan 10 jaar sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Uit het provinciaal geurbeleid blijkt dat er vanwege de provincie alles aan wordt gedaan om dit zo te houden danwel te verbeteren. Eska zelf stelt ook alles in het werk om geurhinder te voorkomen. Voor de toekomst is hiermee voldoende zeker gesteld dat de geursituatie acceptabel zal blijven en hooguit kan verbeteren. De nieuwbouw voldoet daarmee op het punt van geur aan goede ruimtelijke ordening.

Bestemmingsplan 'Hoogezand – Stadshart – Tussenhof'

4.5 Geur

4.5.1 Inleiding

Voor industriële bedrijven geeft, zoals in paragraaf 4.3 is toegelicht, de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' richtafstanden die in eerste instantie als toetsingskader voor geur kunnen dienen. In het kader van de goede ruimtelijke ordeningsafweging geven daarnaast eventueel verleende vergunningen of maatwerkbesluiten inzicht in de rechten van bedrijven ten aanzien van geuremissie.

4.5.2 Toetsing

Toetsing VNG-publicatie

Het bedrijf dat in de nabijheid van het plangebied ligt en relevant is ten aanzien van geur is Eska. Eska ligt ten noordwesten van het plangebied in het industriegebied 'Martenshoek'. Op basis van de VNG publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' is de maatgevende activiteit van Eska die van: 'papier- en kartonfabrieken' (SBI-1993 : 2112 nummer 3). De productiecapaciteit van Eska is meer dan 15 ton per uur. Voor dergelijke bedrijven geldt een richtafstand van 200 meter voor het onderdeel geur.

De dichtstbij geprojecteerde nieuwe woning ligt op een grotere afstand dan 200 meter van de bouwpercelen van Eska. Op basis van de richtafstanden is er geen sprake van belemmering van de woningen op de bedrijfsactiviteiten en is er in beginsel sprake van een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen.

Op basis van bovenstaande afstand kan in beginsel geconcludeerd worden dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Echter dient ook bezien te worden of de indicatie uit de VNG-publicatie toereikend is gezien de bestaande bedrijfsactiviteiten van Eska.

Omgevingsvergunning milieu

Eska produceert op haar huidige locatie al meer dan een eeuw massiefkarton. Van oorsprong was de grondstof voor haar proces stro dat sinds circa de 70er jaren van de vorige eeuw volledig is vervangen door gerecycled oud papier. Eska zet sindsdien alleen oudpapier in dat hoofdzakelijk uit huishoudelijke inzameling wordt verkregen. Dit materiaal kenmerkt zich door een grote mate van heterogeniteit van daarin opgenomen typen papier en karton dat perfect past bij de kwaliteiten die Eska produceert. De papier- en kartonindustrie heeft echter nauwelijks invloed op de inzameling en daaraan verbonden samenstelling van ingenomen grondstoffen en wordt sinds vele jaren geconfronteerd met een hoog en toenemend gehalte aan goed in water oplosbare biologisch afbreekbare stoffen die ongevraagd met het oudpapier worden ingenomen. In het waterige productieproces van papiermaken zoals dat ook bij Eska plaats vindt, kunnen de ingenomen biologisch afbreekbare stoffen, onbedoeld, worden omgezet in vluchtige geurende stoffen. Dat is een natuurlijk biologisch afbraakproces. De gevormde geurende stoffen verlaten het productieproces naar de omgevingslucht en veroorzaken een karakteristieke "papiergeur" die waargenomen kan worden in de omgeving. Afhankelijk van de omvang van het proces, de samenstelling van de grondstof, maar ook van de specifieke omstandigheden in het productieproces varieert de mate van waarneming en daarvan eventueel ondervonden hinder.

In de periode tot circa 2004 is als gevolg van de beschreven ontwikkeling van de oudpapierkwaliteit én de aanwezige procesomstandigheden van Eska, een situatie ontstaan waarbij de ondervonden hinder van het productieproces steeds ernstiger vormen aannam. Een toenemend aantal ernstige geurklachten heeft er toe geleid dat Eska een uitgebreid programma van maatregelen heeft ontwikkeld en in overeenstemming met haar bevoegd gezag heeft geïmplementeerd. Dit geursaneringsprogramma, waarin alle bekende kosteneffectieve maatregelen waren opgenomen, heeft er toe geleid dat in de jaren tussen 2004 en 2006 de ondervonden geurhinder drastisch is gereduceerd.

De geurklachten zijn na uitvoering van het programma tot verwaarloosbaar gereduceerd. In overleg met haar bevoegd gezag is eind 2006, aansluitend aan het uitgevoerde programma, een geurmeting uitgevoerd die als basis moest dienen voor een nieuw op te nemen geurvoorschrift in de milieuvergunning van Eska. In de jaren 2007 en 2008 is op basis van procesgegevens van Eska en uit het klachtenpatroon gebleken dat de geursituatie stabiel en acceptabel was. Het bevoegd gezag heeft daarop besloten deze bereikte situatie te formaliseren in een geurvoorschrift dat aan de milieuvergunning kon worden toegevoegd.

Bij besluit van 24 februari 2009 (beschikking ambtshalve wijziging Wet milieubeheer februari 2009 ten behoeve van het actualiseren van de geurvoorschriften) zijn in aanvulling op de vergunning van 11 juli 2002 voorschriften geformuleerd die betrekking hebben op geur.

Uit de beschikking van 2009 blijkt dat over een deel van het plangebied tussen het spoor en de Erasmusweg een geurcontour tussen H=-1 en H=-2 als 98 percentiel ligt. De afgegeven beschikking is onderbouwd met de geurmeting van november 2006 waarin de hindercontouren van dat moment zijn bepaald. De 'H' staat voor hedonische waarde. De hedonische waarde van een bepaalde geurconcentratie is een indicatie van de hinderlijkheid van deze geurconcentratie. De schaal loopt van H=-4 (uiterst onaangenaam) tot H=+4 (uiterst aangenaam).

In de beschikking van 2009 is, in voorschrift 1.1.2, vastgelegd dat het uitgangspunt is dat gestreefd moet worden naar reductie van de geurbelasting, zodanig dat op alle woningen aan richtwaarde H=-2 wordt voldaan. Voorschrift 1.1.7 geeft hier verdere uitvoering aan door een jaarlijkse rapportage te eisen waarin lopende en voorgenomen maatregelen worden beschreven en hun invloed op de geuremissie. Deze jaarlijkse rapportage kan achterwege blijven indien uit een snuffelploegmeting blijkt dat wordt voldaan aan de richtwaarde uit 1.1.2. Indien later terechte geurklachten optreden kan deze verplichting opnieuw actueel worden.

Uit een (snuffel-)onderzoek (november 2009) dat na de afgifte ter controle van deze beschikking is gedaan blijkt dat wordt voldaan aan de richtwaarde van 1.1.2. Het bevoegd gezag heeft deze bereikte situatie bevestigd.

Om vast te stellen of de feitelijke geursituatie tussen 2009 en nu is gewijzigd, heeft Eska in oktober 2018 een indicatieve snuffelmeting laten uitvoeren. Het resultaat van deze meting, uitgedrukt in de hindercontouren, komt vrijwel exact overeen met de hindercontouren die zijn vastgesteld in 2009. De hindercontouren van 2009, zoals verbonden aan de milieuvergunning van Eska zijn derhalve maatgevend voor de afwegingen in het bestemmingsplan.

De vraag moet worden gesteld of met inachtneming van de aanwezige geurhinder van de activiteiten van Eska, bij de realisatie van woningbouw in het plangebied sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Het plangebied wordt belast met een geurhinderniveau tussen H=-1 en H=-2. Concreet moet de vraag worden beantwoord of dit geurhinderniveau in de gegeven omstandigheden na afweging van de spelende belangen kan worden beschouwd als acceptabel, waarmee deze nieuwe situatie niet leidt tot (nieuwe) ernstige hinder.

Het terrein van Eska is al vanaf het einde van de 19e eeuw in gebruik als fabrieksterrein. Het terrein lag toen nog aan de zuidrand van de kern Hoogezand. In de jaren hierna, met name in de na-oorlogse periode, is Hoogezand uitgebreid en zijn de wijken rondom het fabrieksterrein gerealiseerd. De fabriek heeft zich ook verder ontwikkeld en voldoet aan de BBT voorwaarden (Beste Beschikbare Technieken) die voortvloeien uit Europese en Nationale wetgeving. Het bedrijf heeft al in 2004-2006 een ingrijpende saneringsinspanning met betrekking tot geuremissie verricht. In de jaren daarna heeft het bedrijf voortdurend aandacht gehad voor de geuremissie en zijn nieuwe mogelijkheden onderzocht en indien geschikt geïmplementeerd. Daaruit zijn nog geen grote doorbraken ontstaan, die een significant effect op de geuremissie zullen hebben. Het is niet aannemelijk dat Eska met, op dit moment nog onbekende, aanvullende maatregelen in de nabije toekomst een verdere geurreductie zal kunnen bereiken, ook gezien de verwachte ontwikkelingen in de kwaliteit van oudpapier. Eska laat de afgelopen circa 10 jaren een stabiel beeld zien met betrekking tot de geuremissie en mede op basis van de voorschriften opgenomen in de beschikking van 2009 heeft Eska een zorgplicht dat er voor zorgt dat de situatie in ieder geval niet verslechtert.

De dichtstbij gelegen woningen liggen direct naast het terrein, dichterbij dan de nieuw te bouwen woningen waarvoor dit bestemmingsplan wordt opgesteld. Dat er in de dichterbij gelegen woongebieden ten zuiden van het spoor sprake is van een acceptabel geurhinderniveau, lijkt te worden bevestigd door het feit dat er een zeer gering aantal klachten is binnen gekomen bij de provincie Groningen in de periode tussen 2009 en 2017¹.

¹ 2009: 1 klacht prikkelende lucht (locatie Hoogezand)

2016: 1 klacht stof en 1 klacht geur (locatie Hoogezand)

Mede gezien de historisch gegroeide situatie en het klachtenpatroon van de afgelopen jaren, kan niet geconcludeerd worden dat er ter plaatse van de woonwijken ten zuiden van het spoor en dus ook ter plaatse van het verder weg gelegen plangebied Tussenhof, sprake is van een slecht woon- en leefklimaat. Beter gezegd, er is hier al gedurende meer dan 10 jaar sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat.

De omstandigheid dat er ter plaatse van de Tussenhof nieuwe woningen worden gebouwd en dus mogelijk ook bewoners van buiten zich ter plaatse zullen vestigen die mogelijke geurimmissies ter plaatse van de woningen onbekend voor zal komen, heeft verder geen invloed op deze beoordeling. Nieuwe inwoners zijn gelijk aan de bestaande inwoners van de gemeente.

Provinciaal geurbeleid

In het kader van het provinciaal geurbeleid is er ten aanzien van Eska in beginsel sprake van een sanerings situatie. De saneringsdoelstelling houdt een inspanningsverplichting in om te onderzoeken hoe het bedrijf op termijn kan gaan voldoen aan een geurniveau met een hedonische waarde van H=-1 bij geurgevoelige objecten. De geprojecteerde woningen in de Tussenhof zijn geurgevoelige objecten, maar veranderen niets aan deze saneringsopgave, aangezien er dichterbij het bedrijf al woningen staan die een hogere geurbelasting hebben. Er wordt in het geurbeleid van de provincie geen onderscheid gemaakt tussen nieuwbouw woningen en bestaande woningen. Daar waar gesproken wordt over nieuwe situaties betreft het enkel inrichtingen. Het planologisch mogelijk maken van de geprojecteerde woningen benadeelt Eska daarmee niet in haar huidige of toekomstige bedrijfsvoering.

4.5.3 Conclusie

In het voorgaande is geconstateerd dat er op dit moment sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Uit het provinciaal geurbeleid blijkt dat er vanwege de provincie alles aan wordt gedaan om dit zo te houden en mogelijk zelfs nog verder te verbeteren. Ook de gemeente heeft er alle belang bij om de geursituatie niet te laten verslechteren en te werken aan mogelijke verbetering. Eska zelf stelt ook alles in het werk om geurhinder te voorkomen. Voor de toekomst is hiermee voldoende zeker gesteld dat de geursituatie acceptabel zal blijven en hooguit kan verbeteren. De nieuwbouw voldoet daarmee op het punt van geur aan goede ruimtelijke ordening².

² Extra maatregelen op nieuwe woningen zoals dat bij geluidshinder wel gebeurd, is hier niet aan de orde. Dit nog los van het feit dat er geen specifieke technische middelen bestaan (zoals het aanbrengen van geurfilters) om eventuele geurhinder in een woning te verminderen zoals er bijvoorbeeld voor geluid wel technische maatregelen op woningen bestaan om het geluid in woningen te reduceren.